

Walka dobrego ze złem, czyli patriotyzm gospodarczy w praniu

Spis treści (zawiera hyperlinki)

Wstęp	1
I. Obserwacje	2
II. Postulaty	4
III. Patriotyzm ekonomiczno - gospodarczy: przegląd definicji/wykładni	5
IV. Ewolucja w czasie pojęcia patriotyzmu gospodarczego: materiały źródłowe PIS, wrzesień 2015 - luty 2017	8
V. Komentarze do materiałów źródłowych (rozd. IV)	12
VI. Termin POLSKIE PRODUKTY: istniejące wykładnie	13
VII. Termin POLSKIE FIRMY: istniejące wykładnie	16

Wstęp

Niniejszy materiał poświęcony jest głównie faktografii, dotyczącej określeń patriotyzmu gospodarczego w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska Prawa i Sprawiedliwości w ostatnich latach. Podkreślona została kluczowa rola kapitału rodzimego / krajowego / polskiego w podmiotowym rozwoju gospodarczym kraju. Wyjąwszy powyższą tezę, materiał niniejszy nie stanowi ani nie prezentuje określonej wykładni / definicji patriotyzmu gospodarczego. Dodatkowo ukazano mechanizmy, utrudniające i/lub maskujące czytelność przekazu w debatach i przekazach gospodarczych.

I. Obserwacje [👉 spis treści](#)

1. W okresie 2015-2017 w stanowisku PIS nastąpiła znacząca zmiana w narracji, dotyczącej pojęcia patriotyzmu gospodarczego oraz kapitału, por. PBS: „patriotyzm gospodarczy” to początkowo „tworzenie i pomnażanie kapitału rodzimego”, por. (1), a obecnie to „promowanie wszystkiego tego, co polskie, budowanie polskiej marki, kupowanie polskich produktów, wspieranie polskich firm” por. (7).
2. Większość użytych w przedmiotowej narracji określeń (przymiotników dzierżawczych) „polski” w piśmiennictwie i/lub w społecznym odbiorze jest kontekstowo niejednoznaczna. Z jednej strony, wprowadzać to może obserwatorów w błąd co do intencji autorów, ze strony drugiej odbarczać może autorów od odpowiedzialności za słowo, co z zasady uznać należy za nie leżące [w powszechnie rozumianym] interesie społecznym. Jednocześnie trudno się nie zgodzić z tezą, że zabieg taki uznać można by za celowy w świetle sztuki politycznej.
3. Nie został opublikowany / udostępniony słownik, doprecyzowujący stosowane w narracji pojęcia w rodzaju „wszystko co polskie”, „polska marka”, „polski produkt”, „polska firma” itp.
4. Sukcesywnie ograniczane jest w narracji stosowanie określenia „patriotyzm gospodarczy” – na Kongresie 590 nikt z przedstawicieli rządu (wg opublikowanych materiałów) nie odniósł się do niego wprost, jakkolwiek panelowa dyskusja na temat patriotyzmu gospodarczego odbyła się i zakończyła wnioskiem, iż **takowego u nas w rzeczywistości nie ma**, por. V komentarz 2. w „Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, dokumencie rządowym z 18.02.2017 pojęcia „patriotyzmu gospodarczego” brak całkowicie, zarówno w treści uchwały jak i w rozwijającej prezentacji, por. (10).
5. Z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością można przyjąć, że stosownie do art. 11 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Podatku Dochodowym (PDOPrU) „polskie firmy” w przyjętej narracji to **szeroka klasa podmiotów gospodarczych, których cechą wspólną jest zarejestrowanie siedziby w Polsce**, w przeciwieństwie do „firm zagranicznych”, mających siedziby za granicą. Nie są to więc wyłącznie „firmy rodzime”, tj. firmy z [większościowym] „kapitałem rodzimym”, lecz także firmy z większościowym bądź całkowitym kapitałem zagranicznym.
6. „Polski produkt” w przyjętej obecnie narracji to produkt, posiadający oznaczenie kodowe 590 (pierwsze trzy cyfry kodu paskowego produktu), tj. dostarczany na rynek przez „firmy polskie”, por. obserwacja 4. **W rzeczywistości produkt taki może być wytwarzany całkowicie za granicą**, por. Komentarz 1. **Dodatkowo, społeczne rozumienie patriotyzmu ekonomicznego jest zupełnie inne, niż chciałby tego prezydent i rząd, preferujący kontekst „590”**,

por. IV 3 (badanie Omnibus przeprowadzone w marcu 2016 roku na reprezentatywnej próbie Polaków w wieku 15 lat+).

7. W obszarze kapitału następuje zmiana frazeologii z „**kapitału rodzimego**” na „**kapitał polski**” oraz „**kapitał krajowy**”, co, jak się wydaje, nie zmienia wiele bądź nic od strony merytorycznej, inny jednakże staje się wydźwięk emocjonalny.
8. Przyjmując za obserwacją 7, że „kapitał polski” to merytorycznie to samo co „kapitał rodzimy” czy „kapitał krajowy”: z fundamentalnej tezy POR, por. (11b), iż „**Krajowy kapitał jest podstawą stabilności wszystkich gospodarek rozwiniętych i dynamizowanie jego wzrostu powinno być podstawowym priorytetem państwa**” wyciągnięty został uderzająco jednostronny wniosek - „**celem polskiego rządu musi być zatem stymulowanie aktywności polskich firm tak, aby obecność zagranicznego kapitału wzmacniała perspektywy wzrostu gospodarczego**”. To zdecydowanie raczej nie [dorozumiany jako główny] „**cel polskiego rządu**”, lecz raczej [częstkowe] **narzędzie bądź jeden z celów** [wypadałoby tu także najpewniej przytoczyć niewymienione narzędzia / cele pozostałe] **realizacji „podstawowego priorytetu państwa”** jakim ma być wg POR „**dynamizowanie wzrostu krajowego kapitału**”.
9. Pomimo iż **POR** w postaci rozwiniętej zawiera **autentycznie cenne omówienia sposobów rozwoju „kapitału krajowego”, to brak jest w nim widocznych planów działań, nakierowanych na obronę i rozwój tegoż kapitału: w przeciwieństwie do wszystkich innych filarów, filar 3 Planu tj. „Kapitał dla rozwoju”, obejmujący rozwój „kapitału krajowego”, nie ma jak dotąd przypisanych działań na lata 2017-18**, por. (11c). W tym kontekście trudno się oprzeć wrażeniu, że wyeliminowanie z modelu rozwoju w POR pojęcia „**patriotyzmu gospodarczego**” zaowocowało brakiem pomysłu i sposobu na funkcjonalne zagospodarowanie **kapitału społecznego**, wyzwającego [celowe] oszczędzanie oraz inwestowanie przez Polaków, które to oszczędności, por. def. 1a, stanowią fundament **kapitału krajowego**.

II. Postulaty [👉 spis treści](#)

Zważywszy, że patriotyzm gospodarczy ma dwa aspekty:

- **prawodawczy:** tworzenie i egzekwowanie prawa oraz stosownych działań w ramach prawa
- **emocjonalny:** wzmacnianie kapitału społecznego - pozytywnych, integrujących emocji oraz postaw społecznych

postuluje się:

Postulat 1. Postuluje się, aby w dokumentach, w których ich autorzy umieszczają pojęcia [potencjalnie] niejednoznaczne interpretacyjnie, zamieścili oni słownik użytych pojęć bądź sukcesywnie pojęcia te doprecyzowali, co ujednoznaczni przekaz i utrudni w przyszłości manewrowaniem znaczeniami tychże przez nie zawsze odpowiednio przygotowanych i/lub nie zawsze działających w najlepszej wierze czytelników / interesariuszy. W szczególnych przypadkach praktyki takie mogą także odbarzczać autorów od odpowiedzialności za słowo, co z zasady uznać należy za nie leżące za interesie społecznym i mogące powodować eskalację napięć w przyszłości. Do dokumentach już opublikowanych postuluje się wydanie w formie załączników stosownych słowników i/lub doprecyzowań.

Postulat 2. Zważywszy potrzeby utrzymania i rozwijania tożsamości narodowej oraz patriotyzmu gospodarczego, a także czytelności prezentowanych tez, postuluje się w dokumentach sejmowych, rządowych i ministerialnych stosowanie przymiotnika dzierżawczego „polski” zasadniczo i w miarę możliwości w znaczeniu „rodzimy”, „narodowy”, o ile przymiotnik ten nie byłby wzbogacony doprecyzowującym kontekstowo określeniem innym lub gdyby specyficzne, odmienne dotychczasowe znaczenie w powiązaniu z danym podmiotem nie budziłyby zastrzeżeń i wątpliwości. Chodzi o działanie z intencją, aby przymiotnik dzierżawczy „polski” używany był w sposób znaczeniowo jednolity a jeśli nie jest to w danym przypadku możliwe, to wzbogacony opisem uzupełniającym tak, aby dana dzierżawczość miała charakter powszechnie zrozumiały i społecznie akceptowalny i w sposób nie budzący wątpliwości budujący określoną, rodzimą i narodową podmiotowość.

Postulat 3. Postuluje się przegląd i zbadanie możliwości zredefiniowania planów i programów pomocowych prowadzonych przez resorty pod kątem zidentyfikowania, budowania i wzmacniania mierzalnych działań, nakierowanych na [taktyczny i strategiczny] wzrost rodzimego kapitału oraz przedsiębiorstw z większościowym udziałem takiego kapitału. Postulat ten uznać wypada za najważniejszy.

III. Patriotyzm ekonomiczno – gospodarczy: przegląd definicji/wykładni [👉 spis treści](#)

Def. 1.

„Patriotyzm gospodarczy to nic innego jak forma okradania społeczeństwa z wolności osobistych – z prawa do nieskrępowanego bogacenia się i szans na wzrost dobrobytu.”

„Jarosław Kaczyński wielokrotnie mówił o polonizacji banków czy wstrzymywaniu prywatyzacji. Niezależnie od tego, jak chciałby to przeprowadzić, polonizacja oznaczałaby mniejszą konkurencję i z czasem gorszą obsługę klientów.

We współczesnym świecie powiązań korporacyjnych i przenikania się kapitału trudno jest zdecydować, który inwestor jest w pełni polski, a który obcy albo częściowo obcy. Komu dać licencje, komu pozwolić wygrać przetarg? **Patriotyzm gospodarczy sprowadza się do zwykłego klientelizmu.** Korporacje zapewniają o swojej „lojalności do narodu”, dając zausznikom ministrów, ich fundacjom, firmom reklamowym czy PR-owskim zarobić. Często na szczytnie brzmiące cele, jak muzea, pomniki czy pisma albo programy telewizyjne promujące to, co politycy uznają za patriotyczne. Gospodarka patriotyczna skazana jest na wysokie koszty pozyskiwania zleceń, licencji, rządowej przychylności. Na dłuższą metę firmom to się opłaca, bo jako patriotyczni wybrańcy mają mniejszą konkurencję. Gorzej z resztą społeczeństwa, która płaci za to wyższymi cenami w sklepie, mniejszą liczbą miejsc pracy i wolniejszym wzrostem gospodarczym.

Patriotyczna gospodarka kwitła za rządów PiS, ale i dziś całkiem nieźle daje sobie radę. Donald Tusk nie używa tego terminu, ale otwarcie promuje innego potworka intelektualnego – narodowe czempiony. W imię abstrakcyjnych interesów narodowych blokuje prywatyzację największych spółek energetycznych. Energetyka ciesząca się rządową ochroną dyktuje nam coraz wyższe ceny przy fatalnej obsłudze klienta i braku inwestycji w infrastrukturę. Względem kogo premier zachowuje tu lojalność – na pewno nie względem tych, którzy płacą rachunki.

Ciekawe, czy Tusk albo Kaczyński zastanawiali się, dlaczego te wielkie zachodnie koncerny tak bardzo chcą kupić nasze zacofane państwowe fabryki? Ano właśnie dlatego, że są zacofane, a one dysponują technologią, wiedzą, kontaktami, które pozwolą im szybko zwiększyć zyski. A przy okazji stworzyć w Polsce nowe miejsca pracy i otworzyć nam nowe rynki zbytu. Faktem jest, że jednocześnie ograniczą wpływ polityków na gospodarkę i odetną ich od pieniędzy dla ich zauszników, ale trudno to nazwać działaniem na szkodę państwa.

Patriotyzm gospodarczy to nic innego jak forma okradania społeczeństwa z wolności osobistych – z prawa do nieskrępowanego bogacenia się i szans na wzrost dobrobytu. Brytyjski filozof Samuel Johnson o patriotyzmie gospodarczym pisał, że **jest on ostatnią kryjówką łotrów.** I pomyśleć, że tak niewiele zmieniło się przez 300 lat.” - 17.06.2011, Tomasz Wróblewski, redaktor naczelny „Dziennika Gazety Prawnej”.

<http://wiadomosci.dziennik.pl/opinie/artykuly/341373,ostatnia-kryjowka-lotrow.html>

Def. 2.

POLSKA I POLACY ZASŁUGUJĄ NA NOWOCZESNY PATRIOTYZM GOSPODARCZY. Patriotyzm to lojalność wobec własnego narodu. Opiera się na zaufaniu do wspólnoty, której tradycje wpłynęły na to, w jaki sposób żyjemy oraz na instytucje organizujące naszą życiową aktywność. Uprawnione jest zatem mówienie także o **patriotyzmie gospodarczym**, choć tu napotyka się pewną trudność. Polega ona na tym, że raczej wątpliwe są w Polsce tradycje bogactwa, a przede wszystkim dramatycznie nieciągłe. **Polski patriotyzm rozpatrywany przez pryzmat gospodarki nabiera zatem cech wyraźnie modernizacyjnych i jest związany z lojalnością wobec własnego narodu jako projektu.** Wielkiego projektu - Polski! Chcemy, by projekt ten był systematycznie publicznie formułowany, tak aby stał się przedmiotem ambicji jak największej liczby rodaków.(...)"

przeznaczenie i źródła kapitału krajowego: „jedynym sposobem odsunięcia widma nadchodzącej zapaści infrastrukturalnej jest olbrzymi wysiłek finansowy państwa i wpompowanie do systemu finansowego maksymalnej kwoty oszczędności Polaków. Potrzebne są działania animowane przez państwo, poczynając od zasadniczego zmniejszenia jego potrzeb pożyczkowych. Fundusze emerytalne będą inwestować w obligacje infrastrukturalne państwa i samorządów. **Powinien się także rozwijać alternatywny wobec giełdowego rynek kapitałowy obligacji komercyjnych. Najmniejsze nawet oszczędności Polaków powinny trafiać na konta w spółdzielczych kasach oszczędnościowych, Banku Pocztowym czy banku PKO BP. Również konta instytucji i firm państwowych powinny być prowadzone w polskich bankach.(...)** **Polacy nie zbudują własnego modelu kapitalizmu bez własnego kapitału. Kapitał nie ma bowiem narodowości tylko w teorii ekonomicznej. W praktyce biznesowej i politycznej pochodzenie kapitału zawsze jest istotne, ponieważ obok zysku, jest on ważnym narzędziem wpływu i kontroli”** - 18.02.2011,

<http://jaroslawkaczynski.salon24.pl/279679,nowoczesny-patriotyzm-gospodarczy>

Def. 3.

Patriotyzm gospodarczy – każda decyzja o charakterze ekonomicznym (czyli na przykład sprzedaż, kupno), podejmowana świadomie i uwzględniająca jej **pozytywny wpływ na środowisko społeczno-ekonomiczne** (czyli choćby kraj lub społeczność lokalną).(…).

Polska to dość specyficzny kraj, który za drogę wzrostu gospodarczego wybrał całkowite otwarcie się na kapitał międzynarodowy, choć przykłady sukcesu gospodarczego Korei Południowej lub Niemiec, polegają raczej na drodze odwrotnej. <http://politykaspoleczna.com/czym-jest-patriotyzm-gospodarczy/>

Def. 4.

Patriotyzm ekonomiczny – podejmowanie świadomych decyzji ekonomicznych z uwzględnieniem pozytywnego wpływu tych wyborów na wspólnotę, z którą dany podmiot się identyfikuje (...) Patriotyzm

gospodarczy to odpowiednia polityka państwa sprzyjająca przedsiębiorstwom z rodzimym kapitałem.

<https://wspieramrozwoj.pl/artypul/82/patriotyzm-ekonomiczny-czy-ma-sens>

Def. 5.

Z debaty "Patriotyzm dziś":

(a) „Współcześni Polacy często postrzegają patriotyzm jako **pracę, odpowiedzialność, chęć płacenia podatków w Polsce**. (...). Obecnie mamy do czynienia z nowym zjawiskiem - modą na patriotyzm lokalny. "W każdym mieście, również na wsi jest coraz więcej ludzi, którzy zajmują się historią tego miejsca, ożywiają je. To jest ewidentnie patriotyzm, taki +przez małe p+, który tworzy Polskę różnorodną, sumę różnokolorowych puzzli, a nie plamą krwi na śniegu, jak chcieliby niektórzy politycy"(...) „w taki sposób uczyć historii Polski, by jej nie fałszować. "Patriotyzmem nie jest nagonka na Macieja Stuhra, który zagrał w filmie +Pokłosie+, ani nagonka na Jana Tomasza Grossa, że napisał +Strach+, książkę opartą na faktach. My się musimy tego wszystkiego uczyć” - 29.09.2013, **Szymon Gutkowski, Przewodniczący Rady Fundacji "Projekt: Polska"**.

(b) "Ja usunąłbym z kształcenia od przedszkola tę militarystyczną narrację w polskim patriotyzmie. O tym trzeba pamiętać, ale ja bym się skupił na **polских innowacjach**" - 29.09.2013, **prof. Radosław Markowski, socjolog, wiceprezes stowarzyszenia "Otwarta Rzeczpospolita"**.

<http://dzieje.pl/aktualnosci/debata-patriotyzm-jest-czesto-uzywany-do-walki-politycznej>

Def. 6.

Portal **innpoland.pl** (z grupy NaTemat Tomasz Lis): **Jak powinni postępować polscy przedsiębiorcy, aby być godnym miana ekonomicznego patrioty?**

(a) **Płacić podatki i nie bać się "obcego"**: Nowoczesny patriotyzm ekonomiczny stawia też konkretne wymagania wobec jego orędowników. **Jednym z nich jest płacenie podatków, o którym nadal mówi się w Polsce, że jest to przykry obowiązek dla rzeszy przedsiębiorców.** Niemniej jednak nie można deklarować miłości do ojczyzny, a jednocześnie przenosić swojej działalności gospodarczej do rajów podatkowych. Takie postawy jawnie stoją ze sobą w sprzeczności - Jedną z powinności obywatela jest płacenie podatków i podporządkowanie się regułom, które obowiązują w danym kraju - wypowiedział się w jednym z wywiadów prof. Koźmiński. Zapytany przez portal INNPoland.pl uczony omawia, **co jeszcze zaprzecza przywiązaniu do patriotycznych wartości w gospodarce:**

(b) współczesny **patriotyzm gospodarczy musi być osadzony w realiach globalizacji i integracji**. Niemożliwym jest całkowite odcięcie się od zagranicznego kapitału, zwłaszcza, gdy rodzimy kapitał nie jest na tyle zasobny, by w oparciu o niego można było budować potęgę gospodarczą własnego kraju. Najważniejsze jest jednak to, by ten obcy kapitał pracował na dobrobyt obywateli państwa, do którego został sprowadzony. - Jeśli zagraniczny inwestor jest poważny, daje gwarancję rozwoju firmy i wykazuje skłonność, by podporządkować się naszym regułom gry, to nie ma żadnego problemu - ocenił przedstawiciel ALK.

Podczas konferencji "Czas na patriotyzm gospodarczy" zorganizowanej przez "Puls Biznesu" [6-ta edycja, 28 września 2015; w *konf. wziął udział także Mateusz Morawiecki jako prezes BZ WBK - przyp. red.*] Andrzej Klesyk,

prezes PZU, podkreślił **pragmatyczny, a nie ideologiczny aspekt patriotyzmu gospodarczego**, odradzając postawę skutkującą całkowitym odwracaniem się plecami do kapitału zagranicznego - Jeśli kapitał nie przyplynie do Polski, to popłynie gdzie indziej. Powinniśmy robić wszystko, żeby być lepsi od innych - skonkludował.

- (c) **Patriotyzm w czynach, a nie słowach: Szeroki front współpracy gospodarczej, zdrowa konkurencja, sprawiedliwy i równomierny podział zysków oraz przestrzegania przepisów prawa podatkowego** – tymi przykazaniami powinien kierować się dzisiejszy gospodarczy patriota. - 27.10.2015, <http://innpoland.pl/122293,Dobre-bo-polskie-Patriotyzm-gospodarczy-zyskuje-popularnosc>

IV. Ewolucja w czasie pojęcia patriotyzmu gospodarczego: materiały źródłowe PIS, wrzesień 2015 – luty 2017 [spis treści](#)

- (1) **Beata Szydło: Więcej polskiej gospodarki w polskiej gospodarce.** „(...) „Przez ostatnich 25 lat zbyt wiele zrobiono w Polsce, żeby to nasz kraj był skutecznie ‘zdobywany’ gospodarczo przez innych, i zdecydowanie za mało, żebyśmy to my odnosili sukcesy za granicą” (...). „Możemy mieć różne pomysły na rozwój gospodarczy naszego kraju, ale jedno nie ulega wątpliwości – **droga do budowania własnych przewag konkurencyjnych i zamożności naszego społeczeństwa prowadzi przez tworzenie oraz pomnażanie rodzimego kapitału. Bez przyjęcia tego założenia jako prorozwojowego strategicznego celu państwa możemy zapomnieć o budowie gospodarki zdrowej konkurencyjnie (zdrowej, czyli nie tylko opartej na zjawisku taniej siły roboczej) i gospodarki innowacyjnej.** 9 września 2105, Forum Ekonomiczne w Krynicy <http://www.rp.pl/Publicystyka/309099768-Beata-Szydlo-Wiecej-polskiej-gospodarki-w-polskiej-gospodarce.html#ap-2>
- (2) **Beata Szydło: państwo musi stanąć po stronie przedsiębiorców.** (...) Jak dodała jej ugrupowanie chce „**wspierać własny kapitał**”. „Mówimy: więcej polskiej gospodarki w polskiej gospodarce” – zaznaczyła Szydło. W jej ocenie, „Polska potrzebuje dzisiaj nowoczesnej gospodarki, w której polscy przedsiębiorcy dostaną swoją szansę”.(...) Kandydatka PiS na premiera oceniła, że **polską gospodarkę należy budować w oparciu o polskie przedsiębiorstwa** „Polska nie ma innej drogi, aby budować gospodarkę, jak tylko budowanie potencjału gospodarczego polskich firm. Więcej polskiej gospodarki w polskiej gospodarce. **Oczywiście zapraszamy też inwestorów zagranicznych**” - **zastrzegła.** Rzeszów, Park naukowo technologiczny 18.09.2015, opublikowano 21.09.2015 <http://www.pap.pl/podstrony/aktualnosci---podstrona/podstrona-2/news,405601,szydlo-panstwo-musi-stanac-po-stronie-przedsiębiorcow.html>
- (3) **Mateusz Morawiecki: Chcemy promować zdrowy patriotyzm gospodarczy. – Chcemy szeroko otworzyć drzwi dla kapitału zagranicznego, zwłaszcza tego, który wspiera wzrost, rozsądnie dbać o polski przemysł, promować rodzime firmy w zgodzie z regułami UE i umacniać wspólnotę, sprawiedliwie dzielić korzyści z rozwoju** – deklaruje w rozmowie z Pulsem Biznesu Mateusz

Morawiecki, wicepremier i minister rozwoju. Wywiad dla Pulsu Biznesu, 7 listopada, 2015 <http://biznesalert.pl/morawiecki-zawsze-chcialem-pracowac-dla-polski/>

- (4) **Mateusz Morawiecki: ma być więcej polskiej gospodarki w polskiej gospodarce (...)** Jak dodał, chciałby, aby zmianie uległy także proporcje w handlu zagranicznym - żeby za 80 proc. eksportu odpowiadały firmy z kapitałem polskim, a za 20 proc. z zagranicznym. **"Chciałbym, żeby się rozwijały przede wszystkim przedsiębiorstwa z kapitałem polskim. Ma być więcej polskiej gospodarki w polskiej gospodarce"** - powiedział Morawiecki. Konferencja prasowa 2016-01-25, <http://kurier.pap.pl/depesza/160734/Morawiecki-ma-byc-wiecej-polskiej-gospodarki-w-polskiej-gospodarce>
- (5) **Mateusz Morawiecki: Konieczna zmiana modelu gospodarczego.** System oparty na kredytach i konsumpcji nigdy nie doprowadził do sukcesu gospodarczego, musimy w Polsce postawić na nowy model gospodarki, oparty o oszczędności, inwestycje i innowacje - mówił wicepremier Mateusz Morawiecki podczas gali "Polski Przedsiębiorca Roku 2015 Gazety Polskiej Codziennie". Wicepremier Morawiecki mówił podczas debaty, że **przez ostatnie 25-27 lat "brakowało patriotyzmu w ogóle i wciskani byliśmy w kąt pedagogiką wstydu, ale i polscy przedsiębiorcy za mało mieli z jednej strony wsparcia, a z drugiej zachęt do ekspansji międzynarodowej". Z kolei gospodarka opierała się przede wszystkim o zagraniczny kapitał, a przedsiębiorcy koncentrowali się na "adaptacji rozwiązań technologicznych" i "absorbacji know how" z zewnątrz.** Za mało było natomiast oszczędności, za mało było inwestycji i związanych z nimi innowacji oraz eksportu - przekonywał. Tymczasem taki **model gospodarczy, dodał Morawiecki, oparty na coraz większej ilości kredytów zagranicznych i na konsumpcji nigdzie nie doprowadził do sukcesu. "Wszystkie sukcesy to oszczędności, w oparciu oszczędności więcej inwestycji w innowacje (...)** Jak patrzymy na fundamenty długotrwałego rozwoju, to jest najważniejsze" - podkreślał wicepremier. **Niezwykle ważna jest też, jego zdaniem, "społeczna warstwa patriotyzmu gospodarczego".** "Nie może być tak, że budzę się rano, zakładam amerykańskie dżinsy, chińskie tenisówki, niemiecką marynarkę, wsiadam do czeskiej skody, jadę do pracy, tam siadam za chińskim komputerem, wracam, włączam rosyjski gaz i otwieram wieczorem gazetę, rzadko kiedy polską i denerwuje się, gdzie jest ta dobra praca w Polsce" - mówił wicepremier. **Stopień patriotyzmu gospodarczego w poszczególnych krajach widać, zdaniem Morawieckiego, na przykładzie rynku leków** - o ile w Niemczech produkty lokalnych koncernów farmaceutycznych zaspokajają 95 proc. rynku, a we Francji 96 proc., o tyle tylko 30 proc. leków kupowanych przez Polaków to leki polskie. "Musimy zdecydowanie zmienić te trendy" - podkreślił Morawiecki. 2016-09-21. <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Morawiecki-Konieczna-zmiana-modelu-gospodarczego-3589880.html>
- (6) **Beata Szydło: kanwą programu ekonomicznego rządu jest patriotyzm gospodarczy.** Kanwą programu ekonomicznego rządu jest idea patriotyzmu gospodarczego, rozumianego także jako solidaryzm społeczny - powiedziała premier Beata Szydło w środę, otwierając debatę "Pulsu Biznesu" o patriotyzmie gospodarczym. "Ta wielka idea, która jest kanwą programu gospodarczego rządu to właśnie idea patriotyzmu gospodarczego, na różne sposoby rozumianego" - mówiła. Jak zaznaczyła, choć pojęcie to można interpretować rozmaicie, to dla niej

oznacza ono "promowanie wszystkiego tego, co polskie, budowanie polskiej marki, kupowanie polskich produktów, wspieranie polskich firm". Zaznaczyła, że ograniczeniem jest tutaj członkostwo w UE, ale rząd może "tak prowadzić polską gospodarkę i polskie sprawy oraz tworzyć taki klimat, aby polskie firmy stawały się coraz silniejsze, by mogły wychodzić na zewnątrz, szukać nowych rynków, zatrudniać młodych ludzi, korzystać z najnowocześniejszych technologii". Zadeklarowała również, iż chce zapraszać do Polski inwestorów zagranicznych. (...) Szydło podkreślała, że **gospodarka i rozwój są priorytetem dla rządu**. "To wszystko, co dotyczy szybkiego rozwoju polskiej gospodarki przekładającego się potem na poprawę warunków życia naszych obywateli jest priorytetem. A kiedy powstał rząd, kiedy zaczęliśmy sobie określać te najważniejsze kwestie, którymi będziemy zajmowali się, ustaliliśmy, że tą najważniejszą kwestią jest na pewno rozwój Polski" – mówiła, 11.05.2016. <http://www.pap.pl/aktualnosci/news,520405,szydlo-kanwa-programu-ekonomicznego-rzadu-jest-patriotyzm-gospodarczy.html>

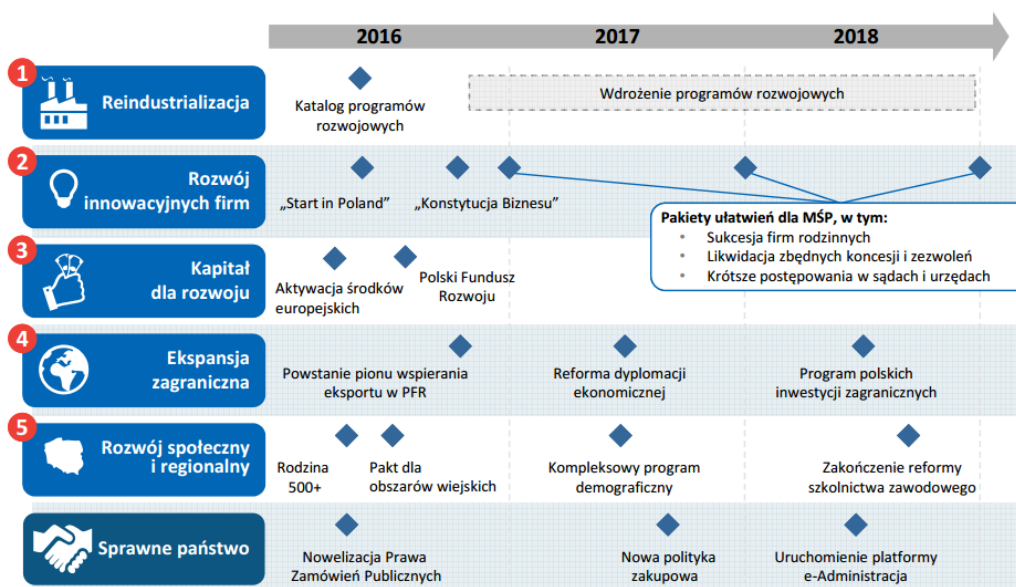
- (7) PBA: „Promować wszystko to, co polskie, budować polską markę, kupować polskie produkty, wspierać polskie firmy” – taką definicję patriotyzmu gospodarczego zaprezentowała szefowa rządu na 7. edycji projektu „Czas na Patriotyzm Gospodarczy”. *Komunikat rządowy 11 maja 2016* <https://www.premier.gov.pl/wydarzenia/aktualnosci/czas-na-patriotyzm-gospodarczy.html>
- (8) Mateusz Morawiecki: "KONGRES 590 ma przybliżyć małym i średnim przedsiębiorcom wszystkie rozwiązania, które mają im służyć" - zarówno od strony gwarancji, kredytów, ale też środków unijnych oraz środków na eksport — powiedział we wtorek wicepremier, minister rozwoju i finansów Mateusz Morawiecki, który był gościem programu „Kwadrans polityczny” (TVP1). Dwudniowy KONGRES 590 odbędzie się 17 i 18 listopada w nowym Centrum Wystawienniczo Kongresowym w Rzeszowie, pod honorowym patronatem prezydenta RP Andrzeja Dudy. Kongres, który organizuje pan prezydent, i na który zostałem też zaproszony, **ma na celu przybliżenie małym i średnim przedsiębiorcom wszystkich rozwiązań, które mają im służyć** – zarówno od strony gwarancji, od strony kredytów, ale też środków unijnych, środków na eksport, dyplomacji eksportowej, a przede wszystkim również wsparcia od strony zmniejszenia obciążeń biurokratycznych i związanych z interakcją ze skarbowką — powiedział Morawiecki na antenie TVP1. **Wyjaśnił, że 590 to pierwsze trzy cyfry kodu kreskowego na produktach, które są wyprodukowane w Polsce.**(sic! – przyp. aut.) Bardzo się cieszę, że pan prezydent zainicjował kongres dla małych i średnich firm, bo małe i średnie firmy jak w soczewce skupiają całą polską gospodarkę — mówił wicepremier, 15 listopada 2016. <http://wpolityce.pl/gospodarka/315469-morawiecki-kongres-590-ma-przyblizyc-malym-i-srednim-przedsiębiorcom-wszystkie-rozwiązania-ktore-maja-im-služyc?strona=1>
- (9) Mateusz Morawiecki: „(...) **polityka „greenfield” dla obcych inwestycji to najważniejszy element naszego planu rozwoju**”, *Wiadomości TVP 1 19:40, 31-12-2016*

(10) „Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” (POR):

- (a) **Pałapka słabości instytucji:** „(...) nieefektywne państwo jest w istotnym stopniu odpowiedzialne za brak impulsów pomnażających **polski kapitał** w gospodarce, za niską innowacyjność, za brak dążenia do konkurencyjności wiedzą i jakością aniżeli tylko kosztami(...)”.
- (b) **Pałapka braku równowagi:** „(...) nie budzi wątpliwości, że w przyszłości **inwestycje zagraniczne** wciąż będą istotnym czynnikiem pozytywnie wpływającym na dalszy wzrost gospodarczy Polski, a ich pozyskiwanie powinno pozostać ważnym elementem polityki gospodarczej państwa. Z drugiej strony, brak dostatecznie silnego **kapitału krajowego** może rodzić obawy o długookresową stabilność w niepewnym otoczeniu. **Krajowy kapitał jest podstawą stabilności wszystkich gospodarek rozwiniętych i dynamizowanie jego wzrostu powinno być podstawowym priorytetem państwa. Celem polskiego rządu musi być zatem stymulowanie aktywności polskich firm tak, aby obecność zagranicznego kapitału wzmacniała perspektywy wzrostu gospodarczego**”. Dokument rządowy z 18 lutego 2016.

http://www.mr.gov.pl/media/16403/uchwała_plan_odp_rozw_16022016.pdf

- (c) **Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (POR) – harmonogram kluczowych działań:**

[https://www.mr.gov.pl/media/14840/Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju p rezentacja.pdf](https://www.mr.gov.pl/media/14840/Plan_na_rzecz_Odpowiedzialnego_Rozwoju_p_rezentacja.pdf)

V. Komentarze do materiałów źródłowych (rozdz. IV) [👉 spis treści](#)

Komentarz 1. Kody kreskowe zaczynające się od 590 oznaczają Polskę. Sprawa więc wydaje się prosta - kupując produkty z oznaczeniem 590 mamy pewność, że produkt powstał w Polsce w polskiej firmie. Niestety, ale **nic bardziej mylnego!** Wystarczy bowiem, aby **spółka zagraniczna założyła w Polsce spółkę córkę** z o.o. (minimalny kapitał 5 000 zł, więc tyle co nic) i sprzedawała produkty pod tą firmą, **a już może używać oznaczenia 590. Produkty te będą w 100% wytworzone za granicą, a zysk z nich osiągnięty zostanie w sprytny sposób przetransferowany do kraju pochodzenia firmy. Sam podatek od zysku również w większości będzie zapłacony poza naszym krajem.** Duże firmy stosują tzw. optymalizację podatkową, która ma na celu płacenie ich tam, gdzie są najniższe. <https://wspieramrozwoj.pl/artukul/41/kod-590-co-naprawde-oznacza>

Komentarz 2. Kongres 590. Migracje i patriotyzm gospodarczy. Dyskusja - drugi dzień kongresu, to także **dyskusja o patriotyzmie gospodarczym, którego w rzeczywistości u nas nie ma.** Za przykład wzorcowy podano Francję, która nie tylko zazdrośnie strzeże swojego rynku wewnętrznego przez "wrogimi przejściami" firm francuskich przez kapitał obcy, ale też polityka państwa mocno wspiera eksport francuskiej produkcji. I na tym opiekuńcza rola państwa się nie kończy, bo francuskie firmy na obcych rynkach bardzo ściśle z sobą współpracują. I o migracji też rozmawiano - czy jest zagrożeniem, czy szansą dla polskiej gospodarki. Wnioski niejednoznaczne: jeśli kapitał ludzki odpływa, to fatalna prognoza dla gospodarki. *Kongres 590, 2-gi dzień, 19 listopada 2016.* <http://www.nowiny24.pl/strefa-biznesu/wiadomosci/z-regionu/a/kongres-590-wicepremier-mateusz-morawiecki-oglosil-konstytucje-biznesu.11476888/>

Komentarz 3. Wybiórczy patriotyzm gospodarczy. „W rzeczywistości jednak działania Prawa i Sprawiedliwości z ostatnich tygodni nie potwierdzają wcale tezy o radykalnym zerwaniu z dotychczasową polityką rozścielania czerwonych dywanów przed zagranicznymi inwestorami. Wręcz przeciwnie, można nawet odnieść wrażenie, że w ostatnich dniach czerwonych dywanów zrobiło się szczególnie dużo”. *01 listopad 2016.* <http://gf24.pl/wydarzenia/kraj/item/365-wybiorczy-patriotyzm-gospodarczy>

VI. Termin POLSKIE PRODUKTY: istniejące wykładnie [👉 spis treści](#)

1. PRODUKT POLSKI

Produkty dystrybuowane przez firmę zarejestrowaną w Polsce, wyprodukowane na terenie Polski lub za granicą, są sygnowane kodem kreskowym, którego początek stanowi ciąg cyfr „590”. Jest to tzw. prefiks... Stąd np. ubrania wyprodukowane w Chinach na zlecenie zarejestrowanej w Polsce firmy z kapitałem zagr. / firmy - córki będą miały kody rozpoczynające się od 590, tak samo jak ubrania uszyte przez łódzkie szwaczki...

<http://produktpolski.pl/>

2. KUKĘ: Jakie produkty i usługi uznaje się za polskie?

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA. Jako jedyny ubezpieczyciel w Polsce ma prawo do oferowania ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, które zapewniają bezpieczeństwo w handlu na rynkach podwyższonego ryzyka politycznego.

Ubezpieczenia ze wsparciem Skarbu Państwa mogą obejmować transakcje, które dotyczą eksportu wyłącznie **polskich towarów i usług.**

Polskie produkty i usługi to takie, gdzie udział składników pochodzenia zagranicznego nie przekracza określonego w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2014 r. progu procentowego w przychodzie netto z realizacji kontraktu. Próg procentowy został określony w zależności od terminu płatności określonego w kontrakcie i wynosi:

- **maksymalnie 80%** - urządzenia elektronicznej techniki obliczeniowej, wyroby przemysłu elektrotechnicznego, elektronicznego i teletechnicznego, statki powietrzne, statki morskie i żegluga śródlądowej.

<http://www.kuke.com.pl/wsparcie-eksportu/produkt-polski/>

3. POLA / Polskie Marki 2.0

„Według **Piotra Trudnowskiego**, eksperta centrum Analiz ułomna definicja zamiast pomagać polskim przedsiębiorcom, wręcz ośmiesza idee patriotyzmu zakupowego. Bo brakuje odpowiedzi na pytanie, jaki kapitał stoi za firmą, która wyprodukowała dany towar.

PIOTR TRUDNOWSKI, CENTRUM ANALIZ KLUBU JAGIELLOŃSKIEGO:

Z takiego oznaczenia będą mogły korzystać tak firmy polskie, jak i zagraniczne. Mówiąc obrazowo: klient stojący przed sklepową półką będzie miał do wyboru wyprodukowane z polskiego mleka jogurty zarówno międzynarodowej korporacji o niemieckim kapitale, jak i lokalnej, polskiej spółdzielni mleczarskiej. Na obydwu znajdzie taki sam znaczek używany z błogosławieństwem polskiego rządu.

udział polskiego kapitału

- produkuje w Polsce
- prowadzi badania i rozwój w Polsce
- zarejestrowana w Polsce
- nie jest częścią zagranicznego koncernu

Trudnowski to także współautor autor aplikacji na telefon [Pola, rozszyfrowującej informacje z kodów kreskowych](#). Ma o wiele bardziej zaawansowany algorytm przyznający punkty za produkcję w Polsce, polski kapitał przedsiębiorstwa oraz inwestowanie w badania i rozwój w naszym kraju. To o wiele doskonalsze narzędzie informujące klientów o pochodzeniu produktu.

← Menu programu POLA

Niestety, urzędnicy nie sięgnęli do najświeższych badań w tym zakresie precyzyjnie pokazujących, które towary Polacy uznają za polskie. Według raportu IPSOS „Czy moda na polskość istnieje” (Badanie Omnibus przeprowadzone w marcu 2016 roku na reprezentatywnej próbie Polaków w wieku 15 lat+), **jedynie 8 proc. badanych uznaje, że polskim jest produkt wytworzony w Polsce przez firmę z zagranicznym kapitałem! Aż 66 proc. badanych uważa natomiast, że pod pojęciem „produkt polski” kryją się dopiero te towary, które zostały wyprodukowane w Polsce przez podmiot z polskim kapitałem.** Dość jasno wskazuje to, że przyjęta przez ministerstwo definicja jest mocno rozbieżna z intuicyjnymi oczekiwaniami konsumentów. W praktyce Polacy przy półkach sklepowych będą wprowadzani w błąd. – Na podstawie dziś obowiązujących przepisów można więc przeciwdziałać „podszywaniu się” zagranicznych firm pod patriotyczne skojarzenia. Ministerstwo zamiast tego proponuje dodatkową regulację, która nie tylko nie ma szans być skuteczną, ale też zwiększy informacyjny chaos u patriotycznie nastawionych konsumentów – podsumowuje Piotr Trudnowski.”
Dodaje, że **obecnie, podając informację „produkt polski” w oznakowaniu środka spożywczego, podmiot musi spełniać warunki polskiego pochodzenia we wszystkich aspektach (surowców, miejsca przetworzenia, a nawet własności przedsiębiorstwa).** Wynika to z art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Stanowi ono, że podawane informacje o produkcie nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd ani dezorientować go, a także nie mogą być niejednoznaczne.

Por.:

- <http://cakj.pl/2016/08/09/znak-polski-produkt-raczej-zaszkodzi-niz-pomoze-patriotyzmowi-gospodarczemu/>
- <http://natemat.pl/187243,ale-sie-urzednicy-postarali-ten-profesjonalny-znak-produkt-polski-beda-mogly-wykorzystywac-zagraniczne-firmy>
- <http://www.portalspozywczy.pl/technologie/wiadomosci/ekspert-znak-quot-polski-produkt-quot-wprowadzi-konsumentow-w-blad,133012.html>

4. „Polski Ślad”

Firmy:

- są zarejestrowane w Polsce;
- przynależą w całości bądź w przeważającej części do polskiego kapitału (polski właściciel lub min. 51% udziałów w polskich rękach);
- są niezależne od podmiotów zagranicznych.

Ich produkty:

- są wytwarzane na terytorium Polski (warunek obligatoryjny);
- są wykonane z polskich surowców w min. 51% (warunek preferowany).

<http://polskislad.pl/>

5. Certyfikat POLSKI PRODUKT

<http://www.certyfikatpolskiprodukt.pl/>

6. POLSKIE PRODUKTY

<http://www.kupujepolskieprodukty.pl/>

7. „TERAZ POLSKA”

Głównym celem statutowym Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „**TERAZ POLSKA**” jest promowanie w kraju oraz za granicą produktów, usług oraz gmin. **Najlepsze produkty i usługi wyłaniane są rokrocznie w Konkursie o przyznanie Polskiego Godła Promocyjnego "Teraz Polska".** Od 2007r. nagradzane są także gminy.

Do udziału w Konkursie „Teraz Polska” na Najlepsze Produkty i Usługi mogą przystąpić osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, spełniające następujące warunki formalne:

- **podmiot jest zarejestrowany od co najmniej 12 miesięcy i prowadzi działalność gospodarczą na terenie Wspólnoty Europejskiej,**
- podmiot spełnia wymagania określone prawem państwa, w którym jest zarejestrowany, oraz podlega nadzorowi właściwych w danym państwie instytucji,
- podmiot nie prowadzi działalności na podstawie umowy licencyjnej lub franczyzowej,
- zgłaszane produkty i usługi są przedmiotem własnej działalności zakładu zgłaszającego,
- **zgłaszane produkty i usługi są obecne na rynku polskim od co najmniej 6 miesięcy.**

http://www.terazpolska.pl/upload/File/Regulamin_2017_Teraz_Polska.pdf

VII. Termin POLSKIE FIRMY: istniejące wykładnie [👉 spis treści](#)

1. Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 1 PDOPrU (o Podatku Dochodowym od Osób Prawnych Ustawa) za **podmiot krajowy** uznaje się każdego podatnika podatku dochodowego, o ile ma on miejsce zamieszkania w Polsce (osoba fizyczna) lub siedzibę w Polsce (osoba prawna). Za **podmiot zagraniczny** uznaje się osobę fizyczną lub prawną mającą miejsce zamieszkania albo siedzibę (zarząd) za granicą.
2. Wg szeregu prac, stosowane są rozróżnienia „**polskie firmy**” vs „**firmy zagraniczne / z kapitałem zagranicznym**”, np. sformułowanie „**przedsiębiorstwa polskie i z udziałem kapitału zagranicznego**” por. Śliwiński R., 2011, Kluczowe czynniki międzynarodowej konkurencyjności przedsiębiorstw, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań. Także „Polski rynek zalany jest zagranicznymi firmami, a to przecież polskie przedsiębiorstwa są podstawą naszej gospodarki”.
<http://www.bliskopolski.pl/polski-kapital/>
3. **Firmy z kapitałem polskim i z udziałem kapitału zagranicznego:**
<http://docplayer.pl/9559275-Czynniki-sukcesu-malych-i-srednich-przedsiębiorstw-z-kapitałem-polskim-i-zagranicznym-analiza-porownawcza.html>

Jan Parczewski, marzec 2017